

17.2.2026

U 70/2025

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Lausunto valtioneuvoston kirjelmistä: EU:n koheesipolitiikan rahastoja (EAKR, Interreg, koheesiorahasto ja ESR) koskevat komission asetusehdotukset vuosille 2028–2034

Keski-Suomen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua EU:n tulevaan monivuotiseen rahoituskehikseen ja Suomen vaikuttamistyöhön. Lausuntomme painottuu maaseudun kehittämisen näkökulmaan.

Ehdotuksemme tiivistettynä maa- ja metsätalousvaliokunnan huomioitavaksi:

- Kumppanuusrahaston, EAKR:n, ESR:n ja Interregin tavoitteet yhdessä muodostavat **kokonaisuuden, jonka merkitys maaseudun kehittämisen toimintaedellytyksiin jatkossa korostuu**. Suomen erityistilanne, jossa kansallista rahoitusta ei ole, nostaa nämä aluekehittämisen pääinstrumenteiksi.
- Monitasoisen hallinnon periaate on selkeä ja kaikkia jäsenmaita sitova. **Suomalainen paikallisdemokratia toteuttaa kumppanuus-, läheisyys- ja oikeusvaltioperiaatteita käytännössä**. Suomessa aluekehityksen toimeenpano rakentuu maakuntatasolle (NUTS3), ja kunnalliseen itsehallintoon perustuvat maakuntien liitot vastaavat alueiden kehittämisen strategisesta suunnittelusta.
- Kumppanuuden tulee jatkossakin perustua **aluelähtöisyyteen**. Alueilla tulee olla vahva ja selkeä rooli kumppanuussuunnitelman ja Interreg-ohjelmien valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa. On varmistettava, että maaseudun toimijat (kunnat, kehittämissyhtiöt, järjestöt, Leader-toimijat, yritykset) ovat mukana kumppanuudessa.
- **Alueiden erilaistuminen on tunnistettava** kaikissa päätöksissä sekä huomioitava maaseudun väestörakenteen muutos, saavutettavuus, palvelut ja osaaminen kokonaisuutena.
- **Hallinnollista kuormitusta on kevennettävä**, sillä maaseudun toimijakenttä koostuu pienistä kunnista, mikroyrityksistä ja järjestöistä.

1

EAKR

Maaseudun kehittämisen näkökulmasta on erityisen tärkeää, että ehdotettu sääntely tunnistaa alueiden erilaistumisen ja mahdollistaa joustavat, aluelähtöiset ratkaisut. Komission ehdotuksen 4. artikla korostaa, että jäsenvaltioiden on kiinnitettävä erityistä huomiota epäsuotuisiin alueisiin,

erityisesti maaseutualueisiin, harvaan asuttuihin alueisiin, saaristo- ja raja-alueisiin sekä väestökadosta kärsiviin alueisiin.

Komission ehdotus nostaa esiin yhdennetyn lähestymistavan väestökehityksen haasteisiin ja epäsuotuisten alueiden erityistarpeisiin. Tämä on erinomainen näkökulma, sillä maaseudun haasteet ovat tyypillisesti monialaisia: palvelut, elinkeinot, saavutettavuus, osaaminen ja elinympäristö kie-
toutuvat toisiinsa. Varojen suuntaamisessa tämä tarkoittaa erityisesti:

- yritystoiminnan uudistumista ja investointeja
- saavutettavuutta ja digitaalista infrastruktuuria
- osaamisen ja työvoiman saatavuutta
- palveluiden ja elinympäristöjen kehittämistä sekä
- paikallisten innovaatioekosysteemien vahvistamista.

Maaseudun ja kaupunkien kehittäminen

Valtioneuvoston tavoite jatkaa EAKR-asetuksen mukaista kestävästä kaupunkikehittämisestä on perusteltu. Samaa tavoitetta tulee noudattaa maaseudun yhteisölähtöisessä kehittämisessä. Sekä kaupunkikehittämisessä että Leader-toiminnassa on tärkeää huomioida laajemmat toiminnalliset alueet sekä maaseudun ja kaupunkien keskinäiset riippuvuudet. Jatkovalmistelussa tulisi korostaa, että toiminnalliset alueet (työssäkäynti, palvelut, logistiikka) tunnistetaan molemmissa yhdenne-
tyissä kehitysstrategioissa. Jotta hyviä tuloksia voidaan saavuttaa, on varmistettava rahoituksen tosiasiallinen kohdentuminen kaupunkien ja maaseudun yhteyksiä vahvistaviin investointeihin.

2

Interreg

Vahva tuki Interreg-yhteistyön jatkamiselle on maaseudun kehittämisen kannalta tärkeä. Interreg-ohjelma:

- mahdollistaa ratkaisut erilaisten alueiden yhteisiin haasteisiin
- vahvistaa osaamista ja kehittämiskyvykkyyttä
- tukee rajat ylittäviä palvelu- ja logistiikkaratkaisuja
- lisää alueiden resilienssiä.

Jatkossa yhteistyö voisi painottua myös huoltovarmuuteen, varautumiseen ja alueiden toimintaky-
kyyn ylläpitävissä tilanteissa.

ESR

ESR-asetusehdotuksen painopiste on osaamisen ja työllisyyden vahvistaminen. Maaseudun kan-
nalta kriittistä on, että osaamisen kehittäminen on saavutettavaa ja sovitettavissa pienille työmark-
kinoille. Myös ESR:n toimeenpanossa on huomioitava maaseudun olosuhteet: pitkät etäisyydet,
pienet asiakasmäärät ja palveluverkkojen hajanaisuus.

Sekä EAKR-ehdotus että ESR-ehdotus tunnistavat väestörakenteen muutoksen ja väestökadon vai-
kutukset. Maaseudun kannalta tulisi korostaa, että väestökadon hillintä edellyttää samanaikaisesti

investointeja elinkeinoihin, palveluihin, saavutettavuuteen ja osaamiseen. Rahoitusvälineiden yhteiskäyttö tulee olla mahdollisimman sujuvaa, jotta synergiahyödyt voidaan saavuttaa.

Hallinnollinen taakka

Huoli hallinnollisen taakan kasvusta on erityisen tähdellinen maaseudun näkökulmasta, koska toimijakenttä koostuu pienistä kunnista, mikroyrityksistä ja järjestöistä. On tärkeää, että:

- yksinkertaistaminen toteutuu aidosti myös tuensaajan tasolla
- kansallinen ylisääntely ei lisää hallinnollista taakkaa
- ohjelmien toteutusmallit mitoitetaan niin, että pienet toimijat voivat osallistua.

Lisätietoja lausunnosta antaa aluekehitysjohtaja Pirjo Peräaho, pirjo.peraaho@keskisuomi.fi, 040 591 0760.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Pekka Hokkanen
maakuntajohtaja